

ТАҚРИЗИ

мушовири илмӣ ба кори диссертационии Фаниева Малика Абдуқодировна дар мавзӯи «Ташаккули салоҳиятнокии омӯзгорони ояндаи санъати тасвирий дар раванди таҷрибаомӯзии плэнэрӣ» барои дарёғти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 – Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (илмҳои педагогӣ) (13.00.08:04 – Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ).

Диссертасияи Фаниева Малика Абдуқодировна ба яке аз мавзӯъҳои муҳим дар соҳаи педагогика оид ба беҳтару босифат ба роҳ мондани таълими санъати тасвирий, истифодаи роҳу усулҳои наву замонавӣ дар ташаккул додани салоҳиятнокии омӯзгорони ояндаи санъати тасвирий дар рафти таҷрибаомӯзии плэнэрӣ бахшида шудааст.

Тадқиқотҳои зиёди олимони хориҷӣ нисбати такмил додани таълими санъати тасвирий мавҷуданд, аммо масъалаи омӯзиши рафти таҷрибаомӯзии плэнэрӣ хеле кам ба назар мерасад ва аз тарафи олимони ватаний мо то ҳол ягон таҳқиқоти илмӣ оиди ин масъала гузаронида нашудааст. Бо назардошти ин маълумотҳо кори диссертационии Фаниева Малика Абдуқодировна мавзӯи актуалӣ ба ҳисоб меравад.

Қайд кардан зарур аст, ки барои баррасии масъалаи ташаккули салоҳиятнокии касбӣ ва маҳсус дар раванди таълим ва хусусан дар таҷрибаомӯзии плэнэрии донишҷӯёни ихтисоси санъати тасвирий дар айни замон заминай илмии устувор мавҷуд аст.

Ҳадафи асосии таҳқиқоти мазкур ин масъалаи ташаккули салоҳият дар соҳаи манзаранигорӣ дар донишҷӯёне мебошад, ки дар оянда пешбуруди фаъолияти бадей-педагогиро ба нақша гирифтаанд. Интихоби мавзӯи рисолаи илмӣ бо ҳалли худро наёфтани мушкилоти мазкур дар доираи илмӣ ва ҷомеаи мутахассиони амалкунанда вобаста аст, ки зарурати баррасии ҳаматарафаи маҳсуси онро муайян мекунад ва сабаби интихоб шудани мавзӯи мазкур - “Ташаккули салоҳиятнокии омӯзгорони ояндаи санъати тасвирий дар раванди таҷрибаомӯзии плэнэрӣ”-ро шарҳ медиҳад.

Дар рафти таҳқиқот чунин усулҳои тадқиқотҳои психологӣ - педагогӣ , истифода шудаанд: ташхиси назариявии адабиёти педагогӣ-психологӣ, методи анкетагирӣ, сӯҳбат, методи муқоиса, тасвиркунӣ аз асл, худбаҳодиҳӣ, нусхабардорӣ, аз рангҳои асосӣ ҳосил кардани рангҳои нав.

Шарти муҳими ташаккули салоҳиятнокиҳои бадеӣ-педагогии донишҷӯёни ихтисоси санъати тасвирий дар рафти фаъолият дар таҷрибаомӯзии пленэрӣ фаъолияте мебошад, ки дар худ фаъолияти таълимӣ ва унсурҳои фаъолияти касбиро дар бар мегирад.

Фаъолияти мазкур дар фаъолнокии омӯзиши донишҷӯ (аз назария ба амалӣ кардани унсурҳои фаъолияти касбӣ, аз унсурҳои фаъолияти касбӣ ба фаъолияти бадеӣ-педагогӣ; аз мушоҳида - то таҳлил, аз таҳлил - ба хуносахо) замина меёбад.

Тавре дар хуносай худ диссертант Фаниева М.А. қайд менамояд, таҳқиқотҳои психологӣ-педагогӣ ошкор мекунанд, ки барои ташаккули салоҳиятҳои шахсият дониш ва малакаҳои дар асоси фаъолнокии омӯзишии худи шахсият ҳосилшуда таъсири доимӣ ва устувор мерасонанд.

Агар ба сифати асосии омодашавии омӯзгорони ояндаи санъати тасвирий принсипи ташаккул ва худташаккул ба ҷои принсипи ҷамъоварии дониш гузошта шавад, таълими педагогӣ бояд на танҳо ба мундариҷаи таълим, балки ба тарзҳои ҳамкории субъектҳои раванди таълим тибқи таъиноти иҷтимоӣ-инфиродӣ бо мақсади расидан ба талаботҳои худташаккул такя кунад. Танҳо воридшавии фардӣ ва фаъоли донишҷӯи ихтисоси санъати тасвирий ба раванди таълим, самтгузории ўро барои азхудкуни мундариҷаи фаннии фаъолияти бадеӣ-педагогӣ кафолат медиҳад.

Ҳамин тарик, фаъолияти фанниӣ-шифоҳии донишҷӯёни ихтисоси санъати тасвирий ҳангоми кор дар пленэр, ки мавқеи субъекти иҷроқунандай раванди фанниӣ-муоширатиро бозӣ мекунад, воситаи ташаккули салоҳиятнокии педагогии омӯзгори санъати тасвирий мебошад. Шарти муҳими раванди мазкур ташкили машғулиятҳое мебошад, ки дар рафти онҳо фаъолияти фанниӣ-шифоҳии донишҷӯ ҳамчун воситаи ҳалли вазифаҳои

касбӣ-фаний омӯзгори ояндаи санъати тасвирий дар ҷанбаҳои фаний, иҷтимоӣ ва психологӣ баромад мекунад.

Дар маҷмӯъ, натиҷаҳои марҳилаи муқарраркунандай озмоиш оид ба сатҳи нисбатан баланди ташаккули салоҳиятнокии манзаранигории донишҷӯёни ихтисоси санъати тасвирий аз сатҳи начандон баланди салоҳиятҳои педагогӣ шаҳодат медиҳанд.

Дар ҷараёни тадкиқоти диссертационӣ аз рӯи мавзӯи мазкур роҷеъ ба асоснокӣ ва татбиқи масъалаҳои мавриди назар ҳангоми таълими машгулиятиҳои пленэрӣ ва методикаи таълими он дар мисоли МДТ “Донишгоҳи давлатии Ҳуҷанд ба номи академик Бобоҷон Гафуров” ҳадаф ва масъалаҳои гузошташуда комилан инъикос ёфтаанд, ки дар хулоса натиҷаҳои зерин ҳосил шуданд:

- мазмуну мундариҷа ва нақшу мавқеи мавод дар мисоли ҷараёни таҷрибаомӯзӣ муайян гардидааст;
- ниҳоят маҷмӯи натиҷаҳои дар ҷараёни таҳқиқоти назариявию амали ҳосилшуда доир ба методикаи таълими таҷрибаомӯзӣ имконият медиҳанд, ки хулосаҳои зеринро натиҷабардорӣ намоем:

1. Таъсири истифодаи самараноки маводҳои тартибдодашуда барои донишҷӯён аҳамияти илмию методӣ дорад;
2. Дар тадкиқот событ гардидааст, ки методҳои истифодашуда шавку рағбати донишҷӯёнро дар рафти таҷрибаомӯзии манзаранигорӣ афзун мегардонанд.

Хулоса, диссертация дар мавзӯи “Ташаккули салоҳиятнокии омӯзгорони ояндаи санъати тасвирий дар раванди таҷрибаомӯзии пленэрӣ” ба талаботи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он - Ғаниева Малика Абдуқодировна сазовори гирифтани дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 – Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (ilmҳои педагогӣ) (13.00.08.04 – Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) ҷавобгӯ мебошад.

Мушовири илмӣ: доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи нақшакашӣ, геометрияи тасвирий ва методикаи таълими МДТ «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Б.Фафурӯв»

Исломов Озод
Азимович

Имзои Исломов О.А.-ро тасдиқ мекунам:
Сардори РК ва КМ-и МДТ «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Фафурӯв»

Наврӯзов Э.М.

Маълумот барои тамос:

суроғ: 735700 Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш.Хуҷанд, г.Мавлонбеков 1
тел. (+992)9207594442
E-mail: E-mail: ozjdil5@mail.ru